

[Hvidberg.]

slaaede Lov, saaledes at det bliver muligt at understøtte unge danske Videnskabsmænd med Forskningsstipendier paa et langt videre Omraade, end det, der her er Tale om.

Jeg vil her meget indtrængende henstille, at de humanistiske Videnskaber ikke kommer til at træde tilbage for de naturvidenskabelige og tekniske. Selv om de ikke i den Forstand er erhvervsøkonomiske som de andre, er deres Værdi for vort Folk og vort Samfund jo ingenlunde ringere, blot af en anden Art. For det første har enhver Søgen efter og Udbygning af Sandheden en Ret, som i alt Fald her hos os er umiddelbart indlysende; den behøver ingen Forklaring eller Forsvaring her til Lands. For det andet har en livskraftig Forskning inden for de humanistiske Fag en uoverskuelig kulturel og folkeopdragende Betydning. Ogsaa om de humanistiske Videnskaber gælder de Ord, jeg før anførte af Fridtjof Nansen.

Naar det fra visse Sider i vor Tid har været hævdet, at Videnskaben skal være, hvad man kalder „statsnyttig“, saa ligger der deri efter min Opfattelse en vis Sandhed, blot maa det føjes til, at det jo ikke kan være de mere eller mindre tidsbestemte og tilfældige politiske Ledere og Statsmænd, der skal afgøre, om en Forskning er „statsnyttig“ eller ej. Det maa til syvende og sidst være Videnskaben selv, der finder ud af det. Derfor gælder det for Videnskaben om at faa fremdraget sin samfundsmæssige Betydning og sørge for at finde sine Tilknytningspunkter til Samfundslivet. Det vil ogsaa de humanistiske Videnskaber være i Stand til.

Hvad enten det altsaa gælder Naturvidenskaberne eller de humanistiske Videnskaber, er det en Sag af enorm Betydning for vort Lands Fremtid, at vi sørger for at finde de unge frem, der har videnskabelige Evner, og at vi støtter dem i deres Forskning, ikke mindst i den første Tid.

Der har allerede rejst sig en Bevægelse herhjemme med det Formaal at bedre de unge Videnskabsmænds Kaar. Den 6. April i Aar holdtes der i Undervisningsministeriet et Møde om de unge Videnskabsmænds økonomiske og arbejdsmæssige Forhold, og der er Grund til at glæde sig over den forstaaende Maade, hvorpaa Undervisningsministeren tog mod denne Sag. Man maa nu haabe, at dette Møde fører til i alt Fald nogle positive Resultater, selv om de kun kan blive af foreløbig Karakter.

Jeg vil gerne slutte med at sige, at Danmark er et Land, der er rigt paa viden-

skabelige Begavelser, og det er ingenlunde saadan, at de videnskabelige Forskere rekrutteres fortrinsvis fra det, man kalder Overklassen eller overhovedet fra nogen bestemt Samfundsklasse. Tværtimod ser man Gang paa Gang, hvordan videnskabelige Begavelser skyder op fra smaa og maaske ogsaa fattige Hjem ude i det brede Folk. Det gælder blot for os om at indfange dem og udnytte dem for vort Lands økonomiske og kulturelle Fremtids Skyld. Hermed skal jeg slutte mig til Lovforslaget.

Jensen-Brobj: Det Forslag, som vi her behandler, har paa et tidligere Tidspunkt været forelagt Finansudvalget, idet den højtærede Statsminister først paa Aaret 1943 forelagde det her. Jeg stillede dengang Forslag om, at man tog Sagen bort fra Finansudvalget og kom med den paa en særlig Lov, ud fra den Betragtning, at det nye, der her er Tale om at indføre, nemlig Oprettelse af et Forskningsraad, ikke hører hjemme paa Finansloven, men i en særlig Lov, og dette har den højtærede Statsminister fulgt.

Lovforslaget er ganske udmærket begrundet i Bemærkningerne, det kan jeg ikke gøre bedre. Jeg er klar over, at der kan siges meget til Fordel for et saadant Forskningsraad. Jeg er ogsaa klar over, at der under de Forhandlinger, der har været ført mellem den højtærede Statsminister og de teknisk-videnskabelige Interesser og ogsaa Industrifolk er opnaaet en Overenskomst, hvorefter en stor Part af Udgifterne ved Oprettelsen af et saadant Forskningsraad bliver afholdt af Industrien, altsaa fra privat Side.

Det, der stilles Forslag om, er da kun, at der paa de aarlige Finanslove skal stilles et Beløb af 250 000 Kr. til Raadighed for Forskningsraadet, medens de øvrige Midler skal skaffes tilveje paa den Maade, jeg før nævnede. Endvidere skal der paa de aarlige Finanslove stilles et Beløb af 50 000 Kr. til Raadighed for Raadet til Uddeling af Stipendier for unge vordende Videnskabsmænd, som har vist sig at have Evner for en saadan Forskning.

Jeg kan paa mit Partis Vegne anbefale dette Lovforslag.

Det er ganske vist et stort Raad, der skal oprettes, men det betyder jo økonomisk ikke noget, idet Raadets Medlemmer er ulønnede. Det foreslaas, at det skal være paa 32 Medlemmer, hvoraf de 16 foruden Formanden, som ikke alene er født Medlem, men ogsaa født Formand, nemlig Præsiden-